

راه‌نما ساعت جمعیتی

برای تدوین ساعت جمعیتی کشور از پیش بینی جمعیت کشور استفاده شده است. جمعیت کشور بر اساس روش ترکیبی یا مولفه‌ای نسلی^۱ پیش بینی شده است. در این روش مولفه‌های مختلف موثر بر تغییرات جمعیت مورد مطالعه و بررسی قرار می‌گیرند و گزینه‌های مناسب از آن میان انتخاب می‌شوند و از اثرگذاری برآیند آن‌ها بر تعداد جمعیت پایه، تعداد و ترکیب سنی جنسی جمعیت برای آینده پیش‌بینی می‌شود. بر اساس روش ترکیبی، تعداد جمعیت در هر نقطه از زمان آینده، برابر است با تعداد جمعیت در نقطه‌ای در زمان گذشته، بعلاوه تعداد متولدین و خالص مهاجران، منهای تعداد فوت شدگان در فاصله زمانی دو نقطه مزبور.

فرمول محاسبه به شرح زیر است:

$$P_{(t+1)} = \rho_t + (B - D) + (IM - EM)$$

$P_{(t+1)}$ تعداد جمعیت در هر نقطه از زمان آینده، ρ_t تعداد جمعیت در نقطه‌ای در زمان گذشته، B تعداد متولدین، D تعداد فوت شدگان و $(IM - EM)$ خالص مهاجران که از تفاوت تعداد مهاجران وارد شده از مهاجران خارج شده حاصل می‌شود. به این ترتیب $P_{(t+1)}$ جمعیت ایران در سال ۱۴۰۵، ρ_t جمعیت ایران در سال ۱۳۹۵ (براساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵)، B تعداد متولدین و D تعداد فوت شدگان در فاصله سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۵ هستند که فرضیاتی با روش‌ها و مدل‌های جمعیت‌شناختی برای آنها تدوین شدند. از آنجایی که آمار رسمی در مورد تعداد مهاجرت‌های بین‌المللی موجود نیست در این پیش‌بینی فرض شده موازنه مهاجرت بین‌المللی در کشور نزدیک به صفر بوده و اثر معنی‌داری بر رشد جمعیت کشور ندارد لذا در این پیش‌بینی از تدوین فرضیه‌های مهاجرت بین‌المللی صرف نظر شده است. ساعت جمعیتی فوق‌الذکر، در هر لحظه جمعیت کشور را بر اساس اطلاعات مذکور برآورد نموده و نمایش می‌دهد که معمولاً پس از گذشت چند سال با توجه به واقعیت‌های موجود جامعه بازنگری و تجدید نظر می‌شوند.

---

^۱ Component Method